

Musikfagets situation i 10 nordjyske kommuner

1.

Dagbladet "Aktuelt"

"Nydanske børn skal deltage i alle fag.

Skolens elever skal deltage i alle fag, selv om de og deres forældre føler, at det strider mod deres tro. Det vil fremgå af en ny vejledning fra UVM om, hvordan folkeskolen bedst tager hensyn til nydanskernes kultur og religion. Margrethe Vestager slår fast, at folkeskolen har en obligatorisk fagrække. "Alle skal deltage i noget af det, der problematiseres af nogle i mine øjne ekstremistiske forældre. Det drejer sig om fag som idræt, musik, hjemkundskab og billedkunst. Men så skal undervisningen også tilrettelægges, så barnets blufærdighed eller grundopfattelse ikke krænkes", siger Margrethe Vestager. "

2.

Kursusopslag:

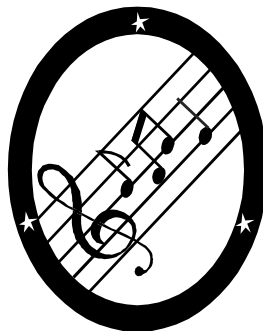
"Musik, leg & bevægelse i arbejdet med børn i specialundervisningen.

I det daglige arbejde kan musik, leg og bevægelse være en god og positiv indfaldsvinkel til arbejdet med specialundervisningen. Musik, leg og bevægelse skaber glæde og gennem denne får børnene bedre kontakt til deres følelsesliv, samt mulighed for at udtrykke sig musisk/kropsligt. Sessionen henvender sig primært til personer som ikke har de store erfaringer, men som har lyst til at komme i gang med at arbejde med musik og bevægelse. (Max. 20 deltagere)"

De to foranstående citater peger på nødvendigheden af, at musikfagets brede faglige profil tydeliggøres m.h.t. de kulturelle, de historiske, de færdighedsmæssige og de intellektuelle og kropslige aspekter. Det er vort indtryk, at store dele af det enorme fagspektrum er trængt af

- a. et indtryk af tilfældighed i stofudvælgelsen
- b. (for) trange vilkår i den nye læreruddannelseslov
- c. specielle uddannelsesmæssige krav: udvikling af håndværksmæssige færdigheder, der kræver tid til udvikling og fordybelse.

Vigtigheden af at seminarium og folkeskolen befrugter hinanden i tegningen af en prægnant profil må ikke undervurderes. Derfor dette udviklingsarbejde.

Udviklingsarbejde i musik.

2002-2003

Udviklingsarbejdet har tre faser:

Dokumentationsfasen:

Fagets udøvelse i folkeskole og seminarium søges beskrevet, for at dokumentere udviklingsarbejdets hovedtese: at store fagområder er truet – og at kortlægge hvilke faktorer, der er udslagsgivende i så henseende.

Samarbejdsfase:

I samarbejde med udvalgte skoleledere og lærere at sætte fokus på musikfaget og musiklærernes specielle betydning for skolens helhed: det kulturelle fællesskab, helhed contra fraktionering, tværfagligt samarbejde, sprogudvikling, musisk identitet m.v.

Udviklingsfase:

Med udgangspunkt i de nye ” Klare mål” for faget musik at beskrive en kvalificeret fagdidaktisk refleksion, hvor fag og pædagogik kan mødes på lige vilkår - gensidigt udfordrende og afklarende og at styrke området i den fremtidige læreruddannelse. Målet er en mere reflekteret læreruddannelse med et mere reflekterende indhold, hvor mere reflekterende lærere uddannes med en mere reflekteret (musik)undervisning til følge. (Frede V. Nielsen).

En vigtig argumentation for dette udviklingsarbejde er endvidere at fastholde og udvikle faget musik på Hjørring seminarium til gavn for lokalområdet.

Efter et par indledende møder, hvor vi inviterede fagkonsulenten i musik: Søren Thirup og formanden for Musiklærerforeningen i Vendsyssel: Marianne Hejlesen, enedes vi om at bevæge os ud ad to spor:

- A. en kvantitativ undersøgelse, der skulle afdække musikfagets situation i alle de nordjyske kommuner. Metoden var her besvarelser af spørgeskema anvendt til statistik.**
- B. en kvalitativ undersøgelse, der havde til formål at bringe os tættere på virkeligheden mht. musikkens og musikfagets rolle på enkelte skoler udvalgt efter specifikke kriterier. Metoden var her interviews, som skulle anvendes med henblik på tolkning af nogle tendenser.**

Vi begyndte med spor 1, da det statistiske materiale skulle danne grundlag for udvælgelsen af skolerne til punkt 2.

Ad.1. Vi valgte en musiklærer på 66 skoler i 10 kommuner (*bilag 1*) og formulerede et spørgeskema (*bilag 2*) med et følgebrev til musiklærerne (*bilag 3*). Vi sendte det både ud elektronisk og pr. brev, og gav musiklærerne mulighed for at svare på den måde, de foretrak. Vi fik besvarelser (*bilag 4*) fra 77 % af de adspurgte lærere, hvilket må siges at være yderst tilfredsstillende og det sikrer validiteten af det statistiske materiale.

Sammenfatning vedr. den statistiske undersøgelse. (bilag 4)

Denne kvantitative undersøgelse var som sagt første led i udviklingsarbejdet, og formålet hermed var indledningsvist rent faktisk at få indkredset og få afdækket musikfagets situation på en række nordjyske skoler. Der blev udvalgt 10 kommuner, dvs. alle de nordjyske kommuner, og herfra blev én musiklærer fra alle folkeskoler i kommunen valgt til at svare på en række faktuelle spørgsmål. 51 musiklærere ud af 66 mulige udfyldte spørgeskemaet, hvor alle 10 kommuner er repræsenteret. Alt i alt svarende til ca. 77 % af alle adspurgte har svaret på spørgsmålene.

Der er tale om mindre landsbyskoler og større byskoler, som i størrelse varierer fra knap 100 elever til ca. 850 elever, og hvor lærerantallet på de enkelte skoler i forlængelse heraf varierer fra 8 til 85 ansatte. På langt de fleste skoler er der ansat linieuddannede musiklærere, og kun på enkelte skoler varetager disse linieuddannede musiklærere skolens totale musikundervisning. Der er en meget tydelig tendens til, at den eller de liniefagsuddannede på de enkelte skoler langt fra er ene om musikundervisningen, idet andre lærere – fx klasselæreren eller andre lærere – varetager dele af musikundervisningen. Den linieuddannede musiklærer angiver ofte det som værende en stor problemstilling.

Kun en enkelt mindre skole angiver, at der ikke findes et egentligt musiklokale på skolen. På de mindre og mellemstore skoler, som ikke har egentlig musikskoleundervisning på skolen, er der typisk 1 musiklokale. På større skoler samt på skoler, hvor der er musikskoletilknytning, er 1 musiklokale samt øverum i tilknytning hertil. Kun på meget få af de store skoler findes 2 eller flere faglokaler til musikundervisningen, her igen mest mindre gruppe-øvelokaler.

De fleste skoler og dermed kommuner vælger at følge normaltimestfordelingen, dvs. med 1 musiktime i 1. klasse, 2 musiktimer i hhv. 2. 3. og 4. klasse, samt 1 musiktime igen i 5. og 6. klasse. På ca. 20 % af skolerne er der desuden tale om egentlig ugentlig musikundervisning i børnehaveklassen. Der er her typisk hverken tale om helt små eller helt store skoler, men om mellemstore skoler, og der er typisk tale om 1 ugentlig musiktime.

Undersøgelsen viser, at der af alle musikundervisere er 62,5 % linieuddannede og dermed 37,5 % af musikundviserne ikke linieuddannede. Samtidig viser undersøgelsen, at der på skolerne er et potentiale af linieuddannede på ca. 16 % af det totale antal musiklinieuddannede på skolerne, som af en eller flere grunde ikke underviser i musikfaget.

På ca. 2/3 af alle folkeskoler er der skolekor, og musiklærerne på ca. 50 % af alle skolerne samarbejder på den ene eller anden måde med musikskolen. I mange tilfælde synes dette samarbejde her at være meget mangelfuldt og således kun omfatte, at musikskolen låner musiklokalet på skolen, har udstationeret lidt instrumenter der, samt evt. omfatte musikskolens årlige forårskoncert på skolen. I 2 af de 10 kommuner er der decideret tale om, at enkelte af musiklærerne er i en kombinationsstilling som underviser i hhv. folkeskolen og i den lokale musikskole.

Der er regelmæssig morgensang under en eller anden form på skolerne ved godt 80 % af alle skolerne. Der kan her være tale om en spredning i forhold til at have morgensang hver dag til at have fælles morgensang 1 gang om måneden, ligesom morgensangen på skolerne kan omfatte dele af elevgrupper – typisk de mindre årgange. Med hensyn til de skoler, hvor der ikke findes nogen form for morgensang overhovedet, er der typisk tale om de større byskoler.

Den kvalitative undersøgelse om musikkens og musikfagets vilkår i skolen.

Denne undersøgelses formål var ved hjælp af interviews med udvalgte inspektører og musiklærere at komme lidt tættere på virkeligheden i folkeskolen i forhold til musikkens og musikfagets vilkår. Vi ville prøve at finde frem til, hvordan det musikalske liv på skolen og selve musikfaget ville blive beskrevet af henholdsvis musiklærer og skoleinspektør på samme skole, og var også interesserede i, hvordan musiksituationen på skolen havde udviklet sig til det fremstillede, altså historien bag. Vi havde både interesse i at få svar på fælles spørgsmål til inspektører og musiklærere, men også på specifikke spørgsmål til henholdsvis inspektører og lærere. Vi formulerede i fællesskab spørgsmål, så svarene kunne danne grundlag for en tolkning.

- Til skoleinspektørerne:
  1. musikfagets kulturelle betydning og status på skolen.
  2. inspektørens opfattelse af de vigtigste kvalifikationer for den musiklærer, der skal kunne leve op til kravene.

- Til musiklærerne
  1. deres forvaltning af faget musik,
  2. eventuelle vanskeligheder ved at arbejde med Ckf'erne,
  3. opfattelse af nødvendige færdigheder for at leve op til kravene,
  4. skolens brug af deres musikfaglighed i andre sammenhænge osv.

Kriterierne for udvælgelsen af de fire skoler, hvor vi ville lave vores interviews, blev

1. 2 store skoler

- A: en skole med et blomstrende og godt musikliv
- B: en skole med et minimum af musikalsk aktivitet.

2. 2 små skoler

- A: en skole med et blomstrende og godt musikliv
- B: en skole med et minimum af musikalsk aktivitet.

Da vi havde lovet anonymitet omkring projektet, betegnes interviewene således:

- 1 A Skoleinspektøren (bilag 5)
- 1 A Musiklæreren (bilag 6)
- 1 B Skoleinspektøren (bilag 7)
- 1 B Musiklæreren (bilag 8)
- 2 A Skoleinspektøren (bilag 9)
- 2 A Musiklæreren (bilag 10)
- 2 B Skoleinspektøren (bilag 11)
- 2 B Musiklæreren (bilag 12)

Sammenfatning af interviews med musiklærere.

På de to skoler, der er valgt ud pga. deres rige musikliv, musiceres der i utrolig mange sammenhænge: f.eks. når de nye børn med forældre præsenteres for skolen, ved dimissioner, forældreaftener, under arbejde med tværfaglige emner, ved forårskoncerter, højtider, luciaoptog, i kirken, i samarbejde med andre skoler i kommunen om større værker o.a. Det er tydeligt, at den lille skole, hvor der forekommer tæt kontakt til musikskolen, har bevaret de fleste traditioner omkring inddragelse af musik, bl.a. bevaret den daglige fælles morgensang. Den store skole har fællessamlinger for ca. 200 børn en gang om måneden og desuden forekommer der morgensang rundt om i klasserne. Morgensangens eller fællessamlingernes vigtighed forklares både ud fra musikken som middel til at skabe oplevelse af fællesskab, samhørighed, glæde; og ud fra et ønske om at bevare "Den danske sangskat" og en sikring af et fælles repertoire på en skole.

På den lille skole forklares musikkens store omfang med, at en tidligere lærer har **skabt et godt musikmiljø**, det er åbenlyst, at der er megen glæde ved det og det **prioriteres højt af ledelsen**. På den store skole er der samarbejde mellem musik- og klasselærerne omkring fællessamlingerne: en klasselærer står for arrangementet, inviterer musiklærerne til at være med og derved inddrages klasselærerne i musikdelen. På den store skole, hvor musiklæreren godt nok har været en ildsjæl, men også den eneste musiklærer i flere år, er der kommet et kæmpeløft ved ansættelsen af 4-5 nye musiklærere. Hvis man skal konkludere på, hvordan man opbygger et blomstrende musikliv på en skole, kan man sige:

Der skal ildsjæle til for at sætte noget i gang, derefter er det vigtigt at synliggøre musikken på skolen og vænne børnene til at stå frem. "Børnene skal opleve, skabe og udføre musik" som det udtrykkes i de nye "Klare mål". På en stor skole kræves der flere ildsjæle, dvs. en stærk musikfaggruppe, der alle er fagligt kompetente, brænder for deres fag, og kan argumentere for deres fag overfor ledelsen. Findes det, er der basis for opbygningen af et blomstrende musikliv.

På de to skoler, der er valgt ud pga. deres manglende musikliv, er der på den lille skole intet musiklokale, og heller ingen linieuddannet musiklærer, men der forekommer morgensang på skolen to gange ugentlig. Der er dog en vis optimisme at spore, idet der er kommet en ny skoleinspektør, der er positiv overfor musikfaget. På den store skole er problemet, at der kun er én uddannet musiklærer, som derfor er blevet overbelastet med musiktimer. Der har været tradition for mange musikalske arrangementer, men pga. manglende ressourcer, kun en linieuddannet musiklærer og ledelsens prioritering af andre fag ved ansættelser af nye lærere, er der meget, der er gået i stå - til stor frustration for musiklæreren - et illustrerende eksempel på en motiveret musiklærer, der ikke af ledelsen er blevet støttet praktisk, så motivationen kunne blive ved med at virke til gavn for hele skolen.

Musikfagets status.

Musikfagets status på skolen, hos eleverne, lærerne og forældrene er afhængigt af, om der er en eller flere musikalske ildsjæle, der løber noget i gang. Som tidligere nævnt er det af afgørende betydning, at der er en stærk og kompetent faggruppe, der kan stå sammen om at synliggøre deres fag og argumentere for det hos ledelsen med henblik på at få tilført ressourcer til faget. Her nævnes "Klare mål" som et godt arbejdsredskab for fagudvalgene i musik til sikring af progression og kontinuitet i undervisningen og til hjælp for nye lærere. Der skal også synlighed til for at højne status hos kolleger. Hos børn og forældre har faget - i sammenligning med f.eks. dansk og matematik - ingen status på forhånd. Man må kæmpe for at højne fagets status ved at lave kompetent, spændende undervisning og fremvise resultaterne jævnlige. En musiklærer mener, at man også kan arbejde med fagets status ved at lade eleverne selv investere i blokfløjter (eller andre instrumenter) og desuden give dem noder med hjem, så de kan øve sig (lektier har også en

medbetydning af faglig vigtighed). På de to skoler med meget musikliv er der stor seriøsitet omkring besættelsen af timerne i musik. På den ene er musik det fag, der besættes først ved timefagfordelingen, da man ved, at der skal stor faglig ballast til for at kunne undervise i faget. Det vægtes, at musiklærerne ikke har for mange musiktimer, og at de ikke ligger i forlængelse af hinanden, da ledelsen ved, det er et krævende og belastende fag. På de store skoler har indførelsen af teams gjort problemet større: manglen på linieuddannede musiklærere medfører, at ikke alle teams, hvis arbejdsområde omfatter musiktimer, kan besættes med mindst én musiklærer.

Den gode musiklærer.

Den gode musiklærer skal have færdigheder på et højt niveau. Der skal være en naturlig balance mellem at have de praktiske færdigheder i orden: at kunne spille, synge og danse, og de teoretiske: pædagogisk, didaktisk, metodisk og musikhistorisk. Hertil kommer, at det også er nødvendigt organisatorisk at kunne planlægge og strukturere undervisningen. Den gode musiklærer skal desuden have samarbejdsevne- og vilje, kunne lade sig inspirere f.eks. af sit team, kunne holde fast i et langtidsprojekt og dermed have et mål for elevernes musikalske udvikling. Dynamik, flytbarhed og fleksibilitet er andre værdifulde egenskaber. Læreren skal gerne kunne fungere som et forbillede, være engageret og kunne smitte med begejstring og derved give sit engagement videre til børnene. Kort sagt: man skal brænde for sit fag og for børnene.

Musiklærerens glæder og problemer i det daglige arbejde.

Det er hårdt at undervise i musik, fordi man skal give så meget af sig selv. Det er vigtigt ikke at være overbebyrdet med musiktimer. Til gengæld kan arbejdet med musik give en hel speciel form for respons, man kan blive helt ”høj”, når man ser begejstringen, glæden, nærværet og engagementet hos børnene under en koncert, hvor alting går op i en højere enhed efter et stort forudgående arbejde med indøvning og organisations. Den oplevelse af fællesskab, alle medvirkende kan få, er helt unik og en stor drivkraft for læreren. Ligeledes er det opløftende for læreren, når det lykkes, at plante en musikinteresse hos børnene, der kommer til at få betydning for hele deres liv. Modsætningsvis er det et stort problem for en musiklærer, hvis han dagligt mærker, at hans færdigheder ikke er tilstrækkelige til at varetage undervisningen på et tilfredsstillende niveau. Her bør ledelsen træde til med tilbud om videreuddannelse, hvis ikke musikundervisningen skal falde på gulvet.

Sammenfatning af interviews med skoleinspektører.

Musikkens rolle og funktion i skolen - udover den obligatoriske undervisning - og begrundelser herfor.

Af interviewene fremgår det, at musikken spiller en så stor rolle i hverdagen i skolen, at der er belæg for at hævde, at **musikken er en stor del af skolens liv**. Der bliver anvendt musikalske indslag ved f.eks. modtagelser af børnehaveklasser, dimissioner, forårskoncerter, forældreaftener, dramamusikalske forløb osv.

Alle fire inspektører er enige om musikkens betydning. På én af skolerne betragtes musikken som en forudsætning for læring overhovedet ("først oplive- så oplyse"). Endvidere nævnes **musikkens opdragende betydning**: "der ligger et bevidst opdragelsesarbejde i at vænne børn til at være sammen", som en af inspektørerne udtrykker det. Her mener han, musik er det bedste bud, da det samler børnene og opdrager til fællesskab, hvilket er vigtigt; men også vanskeligere i dagens samfund, end det har været tidligere, fordi individkulturen er mere fremherskende. For at opnå et ordentligt musikalsk produkt skal der samarbejdes.

Musikkens rolle som **en social foranstaltning** bliver også fremhævet. De børn, der ikke har så mange ressourcer i andre sammenhænge, har muligheden for i det musikalske fællesskab at finde en platform, hvor de kan være med på banen på lige fod med de andre.

Endvidere nævnes, at **musikalske indslag virker positivt, når der er forældre på skolen**. Alle bliver godt tilpas og har det rart. **Alt bliver mere festligt. Inspirationen**, de nye elever kan få ved at se og høre nogen, der kan lidt mere end dem selv, er også en begrundelse for de musikalske indslag. På en enkel skole har inspektøren det synspunkt, at de musikalske indslag til dimissioner letter inspektøren, så det hele ikke hænger på ham, altså ikke skal klares med ord alene.

En inspektør siger: Det vigtigste er **begejstringen**. Det er **stoltheden og glæden** ved at kunne være en del af den helhed, som opførelsen af et stort eller lille musikalsk værk i hvert tilfælde er, det er den glæde, som lyser ud af eleverne - og for den sags skyld også af lærerne - som er med til at tilføre **den ånd, som skal bære hele resten af skolearbejdet**.

Morgensangssamling eksisterer på mange forskellige betingelser. På de små skoler er der fælles morgensang hver dag eller 2 gange ugentlig. På de to store skoler er der på den ene fællessamling et par gange om ugen, på den anden findes det ikke. To af inspektørerne nævner, at de personlig har haft dårlige erfaringer med morgensang i deres egen skoletid - for megen kadaverdisciplin. Men det at få morgensangen til at fungere kræver en bevidst pædagogisk indsats og ildsjæle til at gå foran; er de til stede, vil også den inspektør, der i øjeblikket ikke har morgensang på sin skole, bakke op. Som argument for morgensang nævnes, at man godt vil **bevare "Den danske sangskat"**. På en af skolerne foregår dette arbejde dog ude i klasserne, hvor der synges hver dag.

Musikfagets status.

Musikfagets status er afhængig af en stærk faggruppe, der kan bære engagementet i fællesskab og argumentere for deres fags principielle placering i skolens virksomhedsplan. På de skoler, hvor der ikke er så meget musikliv, har der typisk i en lang årrække manglet kvalificerede musiklærere. Derfor er der ikke blevet argumenteret overbevisende og vedvarende, så musiklivet er gået i stå, eller er slet ikke kommet i gang. På de to skoler, hvor der foregår en masse med musik, er der **stærke bevidste faggrupper i faget, der forstår at gøre musikken synlig, og derved højne musikkens (og skolens) status**.

Forventninger til en god musikhæder.

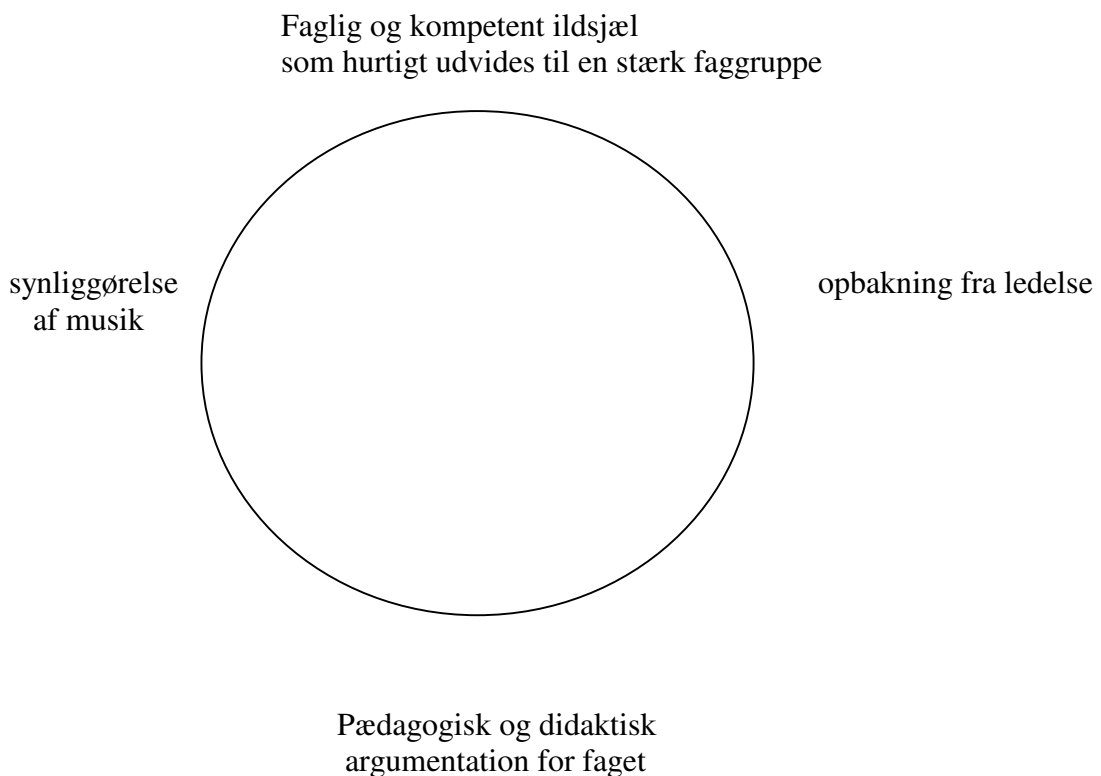
Musikhæderen skal selvfølgerig først og fremmest kunne sit hædværk. Det betyder, at han mindst skal beherske et instrument og kunne synge. Læderen skal dernæst helst brænde dybt for sit fag og have en personlig udstråling, som formår at engagere og inspirere børnene; han skal med et lignende engagement turde stå frem også i sammenhænge, hvor forældre og kolleger er til stede. Der bliver også nævnt, at musikhæderen skal have et positivt sind - det kræver glæde at være en god musikhæder.

Konklusion og perspektivering.

Konklusion: Et blomstrende musikliv kræver, at der er ildsjæle i musikfaget. Det er ulige meget nemmere, når der er flere kompetente folk, der trækker læsset, især fordi resultater først nås efter en udpræget **langtidsindsats**. Musiklærerne skal kunne argumentere for - og synliggøre - deres fags betydning og centrale placering. Kommer opbakningen fra inspektør og kolleger, og udmøntes den i form af hensigtsmæssige rammer og uddelegering – så musiklærernes selvstændige initiativer bliver accepteret som udtryk for faglig kompetence – vil hele skolens liv kunne profitere deraf. Desuden vil en sådan prioritering øge skolens gennemslagskraft i forhold til forældre kredsen – og det politiske liv – et forhold, der i mange sammenhænge afgørende kan styrke det daglige arbejde med at nå skolens almene pædagogiske mål.

Kæden er ikke stærkere end det svageste led. Hvis en af komponenterne ikke er til stede, ser det ud til, at kæden brister. Har man som udgangspunkt fat i en ildsjæl, men hun bliver ladt i stikken, i fald der ikke satses på, eller det ikke lykkes at skaffe flere musiklærere, kan konsekvensen blive en overbelastning mht. antal af musiktimer og musiklæreren holder måske op.

Når vi sammenholder den statiske undersøgelse med den kvalitative ser det endvidere ud til, at der er et misforhold mellem det forhold, at det i den kvalitative undersøgelse er meget tydeligt, at en musiklærer ikke kan bære byrden alene. Musik er et meget belastende fag at undervise i. På adskillige skoler findes der linieuddannede musiklærere, der ikke underviser i musik. (16 % af alle uddannede musiklærere i Nordjylland). Det er et meget stort antal linieuddannede musiklærere, der af en eller flere grunde ikke ønsker at undervise i deres liniefag. Der skal altså en stærk faggruppe til, så man kan støtte og inspirere hinanden og fordele arbejdet, og ikke blive overbelastet med musiktimer. Samtidig ser ud til, at det på mange skoler kan være meget svært at skaffe kvalificerede musiklærere. Når det alligevel ikke gælder for alle skoler, kunne man få den tanke, at det er en ond cirkel, som er svær at bryde. Måske søger de kvalificerede musiklærere hen til skoler, hvor de ved, der i forvejen er nogen, der har løbet noget i gang, så opgaven bliver overskuelig i og med der er nogle erfarne kompetente musiklærere at samarbejde med.

Perspektivering til vores linieuddannelse i musik.

Af undersøgelsen kan man udlede, at det er vigtigt at vi både giver de studerende faglige og personlige kompetencer. De personlige egenskaber og den personlige gennemslagskraft er blevet pointeret fra alle sider i interviewene. Musiklærerne skal kunne "nå ud over kanten", som det bliver udtrykt. Dette er ulige meget nemmere, når færdighederne er i orden. Det kan være svært "at nå ud over kanten", hvis man ikke er i en overskudssituation, men må bruge alle sine ressourcer på at få færdighederne, det musikfaglige op på et rimeligt niveau. Endvidere antyder undersøgelsen, at det er vigtigt at bevidstgøre de studerende om, at det er nødvendigt at gøre sig klart inden en eventuel ansættelse, at der er et loft mht. hvor mange musiktimer, man kan klare. Det er selvfølgelig ikke det samme for alle, men det er vigtigt at tage stilling til, inden man måske bliver en af dem, som ikke ønsker at undervise i sit liniefag. Til gengæld synes vi, undersøgelsen viser, at musikfaget, når alle komponenterne i cirklen fungerer, giver unikke oplevelser for underviseren.

Bilag 1.**Skoler til spørgeskemaundersøgelse:**

Der er udvalgt i alt 66 forskellige folkeskoler i følgende 10 nordjyske kommuner:

Hjørring:	9 skoler
Brønderslev:	7 skoler
Løkken-Vrå:	5 skoler
Hirtshals:	6 skoler
Pandrup:	6 skoler
Dronninglund:	6 skoler
Frederikshavn:	11 skoler
Sindal:	6 skoler
Skagen:	4 skoler
Sæby:	6 skoler

Hjørring kommune:

Bagterpskolen 96 23 27 00
 Bjergby-Mygdal Skole 98 97 12 99
 Holmegårdskolen 98 92 17 55
 Højene Skole 98 92 08 77
 Lundergårdskolen 98 92 67 11
 Muldbjergskolen 96 23 14 20
 Skallerup Skole 98 96 81 00
 Tårs Skole 96 25 88 60
 Vrejlev-Hæstrup Skole 98 98 81 25

Navn

john.orableman@skolekom.dk
Jens.soendergaard@skolekom.dk
Tina.Pedersen1@skolekom.dk
Soeren.Thirup@skolekom.dk
Frank.Overlund@skolekom.dk
Kjeld.S.Andersen@skolekom.dk
Kent.Eskildsen@skolekom.dk
Marianne.Hejlesen@skolekom.dk
sanne.harpsø@skolekom.dk

Brønderslev Kommune:

Hedegårdsskolen 98 82 30 00
 Serritslev Skole 98 83 71 68
 Skolegades Skole 98 82 11 22
 Søndergades Skole 98 82 06 11
 Thise Skole 98 88 74 97
 Toftegårdsskolen 98 83 17 77
 Øster Brønderslev 98 81 10 57

Claus.Thomsen.Linnet@skolekom.dk
lana.agerbak.madsen@skolekom.dk
vivi.steffensen1@skolekom.dk
Lotte.fisher.soerensen@skolekom.dk
bent.soerensen@skolekom.dk
 Ruth Elinor Nielsen
Palle.Bendsen.Mortensen@skolekom.dk

Dronninglund Kommune:

Agersted Skole 98 85 42 05
 Aså Skole 98 85 13 15
 Dronninglund Skole 99 47 27 00
 Flauenskjold Skole 98 86 16 41
 Hjallerup Skole 99 47 28 00
 Klokkerholm Skole 99 47 29 80

Dan.diderik.jensen@skolekom.dk
Torben.Holm1@skolekom.dk
Hedvig.Knive1@skolekom.dk
bjarne.thorndal@skolekom.dk
 Charlotte Jørgensen - C.joergensen@mail1.dk
Birgit.Stidsholt.Hansen@skolekom.dk

Udviklingsarbejde i musik.

2002-2003

Løkken-Vrå Kommune:

Hundelev Centralskole 99 67 13 55
 Løkken Centralskole 99 67 13 22
 Rakkeby Centralskole 99 67 13 44
 Vrensted Skole 99 67 13 00
 Vrå Hovedskole 99 67 13 66

marianne.rugholt@skolekom.dk
 Marianne Dahl
Henriette.Thomsen@skolekom.dk
Helle.Windfeldt@skolekom.dk
hanne.astrup1@skolekom.dk

Pandrup Kommune:

Ingstrup Skole 98 88 32 29
 Jetsmark Centralskole 98 24 51 39
 Moseby Skole 98 24 51 98
 Pandrup Skole 98 24 79 13
 Saltum Centralskole 98 88 13 22
 Vester Hjermitslev Skole 98 88 73 91

mette dige – skole@instrupskole.dk
janne.knudsen1@Skolekom.dk
 michael nielsen
 Tina Bilde
 lisser larsen
 Thomas Risum Hansen

Frederikshavn Kommune:

Abildgårdskolen 96 20 17 00
 Bangsbostrand Skole 98 43 14 00
 Elling Skole 98 48 18 91
 Fladstrand Skole 98 42 12 79
 Gærum Skole 98 48 63 00
 Hånbækskolen 96 20 26 00
 Jerup Skole 96 21 02 00
 Munkebakkeskolen 96 20 34 00
 Ravnhøj Skole 98 48 47 33
 Strandby Skole 98 48 18 11
 Ørnevejens Skole 98 42 04 08

anne.lise.naerer@skolekom.dk
hans.clausen1@skolekom.dk
lars.birch.mogensen@skolekom.dk
hasse.ingemar.jensen@skolekom.dk
ulla.aarishyden@skolekom.dk
inge.lise.krusell@skolekom.dk
pia.thaarup@skolekom.dk
Karin.Welle.Hentze@skolekom.dk
torben.holm.pedersen@skolekom.dk
Ole.Waehrens@skolekom.dk
Iben.frost@skolekom.dk

Sindal Kommune:

Astrup skole, 98965055
 Hørmested skole, 98935723
 Lendum skole, 98473292
 Lørslev skole, 98963226
 Mosbjerg skole, 98930223
 Sindal skole, 98935016

Peter.Venoe@skolekom.dk
michael.slot.pihl@skolekom.dk
erik.gaden.jensen@skoilekom.dk
tina.vestergaard10@skolekom.dk
henrik.hougesen@skolekom.dk
peter.schroeder.jungersen@skolekom.dk

Hirtshals Kommune:

Bindslev Skole 99 56 53 40
 Hirtshals Kommuneskole 99 56 58 70
 Horne-Asdal Centralskole 99 56 58 50
 Tornby-Vidstrup Skole 98 56 53 80
 Tversted Skole 99 56 53 70
 Ulvkærskolen 99 56 53 20

knud.erik.joergensen1@skolekom.dk
Jens.Mose.Joergensen@skolekom.dk
Anne.Grethe.Thomsen1@skolekom.dk
anders.kristiansen1@skolekom.dk
bo.godsk@skolekom.dk
kaj.bertelsen1@skolekom.dk

Skagen Kommune:

Ankermedets Skole 99 79 57 00
 Hedeboskolen 96 79 13 00
 Kappelborgskolen 98 44 47 44
 Aalbæk Skole 98 48 82 74

Pernille.Boesen@skolekom.dk
Henrik.Scholdager@skolekom.dk
 helle hjørringgaard
 annette duch

Udviklingsarbejde i musik.

2002-2003

Sæby Kommune:

Stensnæsskolen 98 46 00 66

Sæby Skole Syd 98 46 16 33

Sæbygårdskolen 98 46 24 33

Torslev Centralskole 98 95 12 02

Volstrup Skole 98 46 80 57

Hørby Skole 98 46 60 75

bjoern.lundby@skolekom.dk

Gertrud.Lundstroem@skolekom.dk

karen knakkegaard

jørgen nedergård

joergen.farum@volstrup-skole.dk

johnnie jensen

Bilag 2.

Skolens navn: _____

Lærerens navn: _____

Spørgeskema til musiklærere.**1. Skolens størrelse og rammer for musikundervisningen.**

- a. Elevtal på skolen ____ antal lærere: _____
- b. Ugentlige musiktimer pr. årgang:
Bhkl. ____ 1.kl. ____ 2.kl. ____ 3.kl. ____ 4.kl. ____ 5.kl. ____ 6.kl. ____ 7.kl. ____
- c. Er der valghold i musik?
Hvis ja:
  - hvor mange hold: ____
  - på hvilke klassetrin _____
  - elevtal i gnm.snit pr. hold _____
  - Hvor mange elever skal der være før I opretter et hold? _____
- d. Er der kor på skolen?
Hvis ja
  - hvor mange? _____
  - for hvilke klassetrin? _____
  - med hvor mange elever? _____
- e. antal musiklokaler: ____
- f. antal øvelokaler: ____
- g. lokaleforhold for musikundervisningen:
dårlige ____ rimelige ____ udmærkede: ____
- h. forhold mht. til instrumentarium?
dårligt ____ rimeligt ____ udmærket: ____

2. Organisation.

- Hvor mange lærere på skolen underviser i musik i dette skoleår: _____
- Hvor mange af disse er liniefagsuddannede?
- Antal liniefagsuddannede i musik ved skolen: _____
- Har I musiklærere med anden baggrund?
  - I så fald hvilken? _____
- Har I lærere med liniefagseksamen i musik, som ikke ønsker at undervise i musik?
_____
  - Antal: _____
  - Begrundelse: _____
- Hvilket organisatorisk princip har størst vægt ved fagfordelingen:

- Fållærerprincippet? _____
- faglærerprincippet? _____

- Findes der fagudvalg i musik? _____
- Har de betydning for f.eks.:
  - økonomi: _____
  - skemalægning: _____
  - fagfordeling: _____
  - teamdannelse: _____
  - andet: _____
- Bliver det vægtet, at der er en musiklærer i de forskellige teams? _____

3. Samarbejde med musikskolen.

- Er musikskolens organisatorisk placeret på skolen? _____
- Hvor mange af skolens musiklærere underviser i musikskolen? _____
- Er der samarbejde mellem skole og musikskole? _____
  - i. Julekoncerter? _____
  - ii. Forårskoncerter? _____
  - iii. Andre koncerter? _____

- Er der samarbejde omkring køb, udstationering af instrumenter på skolen? _____
- Er samarbejdet tilfredsstillende? _____
- Er der samarbejde omkring musikundervisning med andre skoler i kommunen?
  - Kor? _____
  - Koncerter? _____
  - Instrumenter? _____
  - Andet? f.eks.: _____

4 Musikfagets kulturelle funktion i skolens hverdag.

- Er der fælles morgensang/-samling på skolen? _____
  - Hvor ofte? _____
  - Hvilke klasser? _____

- Optræder klasser med det, de har lært i musikundervisningen ved f.eks.
  - fællessamlinger? _____
  - koncerter? _____
  - skolefester? _____
  - andet? f.eks: _____

Bilag 3.

Kære kollega!

Musiklærerne på Hjørring Seminarium er i færd med at undersøge musikfagets placering og betydning i skolen. Vi har derfor udvalgt nogle kontaktpersoner på skoler i 10 nordjyske kommuner og lavet et spørgeskema, som vi vil bede dig udfylde så præcist som muligt. Hvis du har en skolekom- eller mailadresse, får du også skemaet elektronisk, og kan vælge at besvare det således. De indkomne oplysninger skal bruges som grundlag for en udvælgelse af enkelte skoler til uddybende interviews.

Vi håber at resultatet af dette arbejde vil være med til at forbedre samarbejdet mellem seminarium og folkeskole til gavn for musikundervisningen begge steder.

Venlig hilsen Hans Jørgen Andersen, Jens Olsen og Helen Berggren

Skemaet bedes returneret til
Helen Berggren
Hjørring Seminarium
Skolevangen 45
9800
eller Helenberggren@stofanet.dk
Helen.Berggren@skolekom.dk

Bilag 5. Skole 1 A.

Interview med skoleinspektør på en stor skole på 675 elever og 49 lærere, hvor det ser ud til, at der er et ret velfungerende musikliv.

Musikkens rolle, funktion udover den obligatoriske undervisning.

Musikken er meget med i skolens liv, selvom den godt måtte være endnu mere med. Musiklæreren har været alene i mange år, men i de sidste 5 år har der været en ansættelsespolitik, der satsede på at skaffe musiklærere, og nu er billedet anderledes. Nu er der en flok, og det vælter ind med ideer. Derfor har ledelsen valgt at afsætte 8 (ikke skemabundne) timer til hver musiklærer, som de så kan bruge, som de vil. I år f.eks. til en open-airkoncert. Skoleinspektøren ser det som sin opgave at give rammer, så musiklærerne kan folde deres egne temmelig frie initiativer ud.

Musikalske indslag har altid været med ved dimissioner og 1. dag i børnehaveklassen. En musiklærer har været med sammen med en klasse, der synger eller spiller blokfløjte. Selvom niveauet måske er på det jævne, er der flere grunde til, det er meget vigtigt: Når der er forældre med til noget på skolen virker det positivt, at børnene gør et eller andet. Musik er noget af det bedste man kan gøre- alle bliver godt tilpas og synes det er rart. Et andet vigtigt aspekt er, at det f.eks for de små virker som inspiration, at der er nogen, der kan lidt mere end dem selv.

Fællessamlinger har de et par gange om måneden. Det kunne måske godt være mere. Da det er så stor en skole foregår det som husarrangementer f.eks for børnehaveklasse, første og anden klasse” Skolen for de yngste”.

En klasse står for indholdet. Det er oftest en samling, hvor musik er indholdet, men er det f.eks. en, der fortæller en historie, der er indholdet, indgår der alligevel musik. Musik er altid med.

Det er vigtigt at samles. Det er også vigtigt for skolen. I årevis har man på skolen været noget afmægtige overfor, om man kan have så mange børn sammen (ca. 200) selv i en halv time. Men efterhånden bredte der sig en opfattelse af, at det kunne ikke passe, det ikke kunne lade sig gøre. Det måtte komme an på, om det blev struktureret og planlagt meget grundigt og med et indhold, der fik børnene til at synes, det var spændende at være der. Det er lykkedes. Og der ligger et bevidst opdragelsesarbejde i at vænne børn til at være sammen. Her er musik det bedste bud, da det samler børnene og opdrager til fællesskab, hvilket er vigtigt og meget sværere i dag end det har været tidligere.

Morgensang. Inspektøren har dårlige personlige erfaringer fra morgensang i 60erne på, hvor det var jernhård disciplin uden oplevelse, der holdt sammen på morgensangen. Det følte som en pestilens. Derfor havde han ikke travlt med at få indført morgensang, da han startede på sit job som skoleleder. Mener det er umuligt at lave fælles morgensang for hele skolen, da der er for langt mellem 1. og 10, men er glad for fællessamlingerne og vil bakke op, hvis der kommer initiativ fra musiklærerne om morgensang på en eller anden måde.”Vi har solgt for meget ud gennem årene af vores kulturelle stof. I 70erne var teksterne til musik af dårlig kvalitet” tekster man aldrig ville sige, hvis de ikke lige netop blev sunget”.” Inspektøren kunne godt ønske sig lidt mere ”Bjarkemål” i teksterne, men accepterede musiklærernes argumentation, der gik på, at man var nødt til det for at få fat i børnene. I dag synger man igen mere i klasserne. Også fra ”Den danske Sangskat”. Det er en

god ting. Det kan godt have haft en kulturel betydning, at vi lærte den danske sangskat, selvom teksterne tit var uforståelige, da vi lærte dem.

Musikfagets status på skolen.

I de mange år, hvor der har manglet musiklærere, har man brugt fælærerprikkippet i fagfordelingen. Var der en klasselærer i en af de små klasser, der mente at være i stand til at tage musik i sin klasse, gjorde hun det. Men nu kan musiklærerne, hvis de ønsker det få musik fra første klasse. Det princip trives bedst, nar der er nogen musiklærere, der er stærke i deres fag, så de kan gøre det vigtigere for børnene at have flere lærere, der er engagerede og brænder for deres fag, end at opnå tryghed ved ikke at have så mange forskellige lærere.

Principper for dannelse af teams.

Skolen er organiseret i teams, men der er ikke præcise principper for dannelsen af dem. Men der skal være et musiksk menneske i hvert team, og i ” Skolen for de yngste” skal der være en musiklærer i hvert team. I ” Skolen for de ældste” fra 6. klasse til 10. har de jo kun musik i 6. klasse og her har musiklærerne ønsket at være tre musiklærere sammen i et halvt år. Igen et eksempel på at de initiativer og ideer, lærerne spiller ud med, kan komme igennem.

Prioritering vedrørende kursus.

Der er ikke så mange penge til at arbejde bredt. Der skal være et vist minimumsniveau indenfor alle fag, men der vælges et par indsatsområder for to år ad gangen. Det er oftest faggrupperne , der argumenterer for et indsatsområde, altså igen en ildsjæl, der kan argumentere for sit fag. Musik har været indsatsområde bl.a fordi musiklæreren havde været så meget alene. Det resulterede i en studiekreds for alle musiklærerne. De nye trænger måske ikke til kursus, men til at arbejde med sig selv på stedet i udviklingstimerne. De erfarne kan hjælpe med at gøre klart, hvad der er muligt i f.eks 3. klasse. Håndværket herunder instrumentbeherskelsen skal være i orden fra seminarieret, og da de vælger de bedste på denne skole, er det også i orden, men selv færdighedsmæssigt kompetente musiklærere kan komme til kort, hvid de mangler den organisatoriske evne i en klasse, og her kan de i studiekredse få hjælp af de erfarne. Skolens musiklærere består ikke af ” gamle” lærere, der trænger til et sus.

Forventninger til en god musiklærer.

De skal kunne deres fag. Det er forudsætningen. De skal være engagerede og brænde for deres fag og for børnene. Da personlig udstråling betyder rigtig meget for, om en musiklærer kan engagere børnene, bliver det vægtet ved ansættelsen, da man mht. deres færdighedsmæssige niveau tager seminarierne karakterer for pålydende.

Konklusion. Et blomstrende musikliv kræver at der er ildsjæle i musikfaget. Det er ulige meget nemmere, når der er flere kompetente til at trække læsset. Ildsjælene skal kunne argumentere for deres fag, da man som skole får mere ud af at stimulere de mennesker, der virkelig vil have noget igennem. Desuden skal opbakningen også ske i form af hensigtsmæssige rammer og uddelegering i form af, at lærernes initiativer stort set bliver taget for gode varer, i og med at de er fagpersonerne.

Bilag 6. Skole 1A.

Interview med musiklærer på en stor skole med 675 elever og 49 lærere, hvor det ser ud til, at der et ret velfungerende musikliv.

Musikkens rolle, funktion på skolen udover den obligatoriske undervisning.

- Skolens musiklærere snakker sammen om at bruge den musik, de laver rundt om på skolen, præsentere den ved f.eks. familiearrangementer som forældreaftener. Skolen er organiseret i huse med 150 til 200 børn, og en gang om måneden er der fællessamlinger i disse huse. Det er en klasse, der hver gang sammen med f.eks. en klasselærer står for arrangementet, hvis indhold oftest består af musik. Klasselærerne henvender sig næsten altid til musiklærerne for at høre, om de vil være med. De musiklærere, der er med til de respektive samlinger lægger kopier af de sange, der skal synges, så musiklærerne og klasselærerne kan forberede sig. Tit kan publikum involveres ved f.eks. at synge med på et omkvæd.
- Ofte kan en classes lærere eller ledelsen bede musiklærerne om at levere et indslag, (f.eks. skolekor, eller en klasse, der optræder). Et eksempel er ved børnehaveklasseledernes præsentation af skolen.
- Præsentation af den musik, man laver, er en vigtig del af det at beskæftige sig med musik, da det er en af de tre dimensioner, der indgår i musik, nemlig at opleve, skabe og udføre, som ” De klare mål” udtrykker det.
- Musikalske indslag bliver også brugt som underholdning. Nogen synes, det er noget værd, sætter pris på, at der kommer nogen og laver musik for dem. Det er også en udmærket dimension, især er det en særlig form for underholdning, når det er forældrene, man optræder for.
- Som fællessang sammen med forældrene har musikken også en begrundelse.
- Endelig kan det også være nogen fagemner i et fagligt eller tværfagligt arbejde, der trækker musikken ind.

Regulær morgensang foregår rigtig mange steder i klassen. Det er ikke organiseret eller aftalt, men det forekommer alligevel for en meget stor del. Det er en god fast tradition, og vha. klasselærernes indsats kan der forekomme en slags repertoire, men da det er svært for de gamle salmer og sange at komme igennem overfor alt det nye, der vælter ind, overvejer musiklærerne at sikre et fælles repertoire, en samling sange, som man som minimum skal igennem i den obligatoriske undervisning. Derudover kunne man så nå en hel masse andre også. Hvis musikgruppen foreslog det på et pædagogisk rådsmåde, ville det ganske givet komme igennem.

Tidligere begyndte man alle pædagogiske rådsmøder med en sang. Det er sparet væk. Lærerne synger ikke så meget til møderne, da det ikke mere er en del af en tradition, men det ville være godt,

hvis man hver gang, man har de store møder, startede med en sang med f.eks. en historisk aktuel baggrund.

Musikfagets status.

Musikfaget er i højstatus, når der skal sørges for festlige indslag, men man hører ikke så meget til det i det daglige. Det prøver musiklærerne at gøre noget ved. Musikken skal gøres hørbar og synlig. Opgaven består i at lave god undervisning, og få den præsenteret for nogen, der sætter pris på den. Hvor dansk og matematik, får deres status forærende, idet forældrene på forhånd ved, at det er vigtigt at være god i disse fag, må man gå andre veje i musik. I en tredje klasse, hvor man indfører blokfløjtespil, kan man lade eleverne købe deres fløjte selv, så de kan få instrumentet og noder og tekster med hjem, så der skal arbejdes med det derhjemme. Det skaber større status for eleverne og forældrene og medfører større status på skolen.

Det er vigtigt for fagets status, at der er en stærk faggruppe. Tidligere var musiklæreren stort set alene, og da måtte man koncentrere sig om at passe undervisningen. Man bliver tit belastet med for mange musiktimer, når der ikke kan skaffes lærere i faget, og det er meget svært at trække læsset alene. Indenfor de sidste år er det lykkedes at skaffe 5 linieuddannede, der brænder for deres fag. Opmandens opgave er at koordinere og få fordelt opgaverne, få de andre til at gå ind i det og stå for nogle områder. Nu er der en flok, der vil og kan en masse ting, ideerne vælter frem, så man skal næsten slå bremserne i, så det bliver realistisk at få ideerne gennemført..

Teams.

Mange teams bliver forsynet med en musiklærer. Helst skal man også have mange timer i en klasse, når man er musiklærer. Det kan ikke altid lade sig gøre, så der er også teams, hvor musiklæreren er den ugentlige gæst. Da et tema på skolen de sidste par år har været "Gardners mange intelligenser" er skolens holdning, at det kræver mange færdigheder at gennemføre undervisning i musik på en god måde.

"Den gode musiklærer".

Det er vigtigt med færdigheder på et meget højt niveau, også for at man selv kan holde livet som musiklærer ud. Det er vigtigt med en god balance mellem at kunne undervise og have sine egne færdigheder i orden, at kunne spille, synge og danse. Det faglige skal simpelthen være i orden. Samarbejdsevne og vilje er også vigtigt. Man skal kunne lade sig inspirere af teamet, få gode ideer, være åben for at smide sin planlægning væk for at implementere nyt. Øvelsen for den gode musiklærer, er altså både at kunne holde fast, have et mål med elevernes musikalske udvikling, men også at være dynamisk, flytbar, fleksibel og bryde det hele op, mens man fagligt holder fast.

Rammer for kursuvirksomhed.

Der er en begrænset kursustimemængde. Nogen gange er opmanden blevet sendt af sted med pålæg om efterfølgende at inspirere sine kolleger, men desværre gives der så ikke timer til det. Det har kunnet lade sig gøre at komme på semesterkurser efter skoletid, men i meget begrænset omfang. Mest støttes korte kurser til inspiration og ideudveksling. Færdighedsopkvalificerende kurser er der ikke rigtig økonomi til, så færdighederne skal helst være i orden fra seminariet.. De små kurser er gode til at sætte i gang, så man kan komme videre et par måneder.

Musiklærernes glæder og problemer i det daglige arbejde..

Den oplevelse af fællesskab, alle medvirkende kan få, når de laver en koncert, musical osv. er helt unik og en stor drivkraft for musiklæreren. Ligesom det er meget opløftende, når det lykkes at få fat i nogle børn, der bliver tændte af musikken og f.eks. videreudvikler deres blokfløjtespil til at de spiller på tværfløjte, melder sig til musikskoleundervisning og beder om at bruge musiklokalerne i frikvartererne. Hos nogen kan man mærke at musikken får stor betydning for resten af deres liv. Det at være med til at anspore en sådan musikinteresse hos nogle elever, er også noget, der holder en musiklærer i gang.

Musiklærerne kunne godt være interesseret i et samarbejde med kommunens skoler og Hjørring seminarium om en musikdag for f.eks. skolernes 4. årgang. Det kunne være en dag, hvor indholdet var kor eller sammenspil og hvor man kunne præsentere for hinanden, hvad man havde arbejdet med på skolen. Alle arrangementer, man kan arbejde henimod er en gevinst, når man har med musik at gøre.

Det har været forsøgt i kommunalt regi, men mislykkedes, fordi eleverne meldte fra. Dette tillægger musiklæreren, at omdrejningspunktet var 6. klasse. Der vil sandsynligvis være meget mere dynamik og interesse i fjerde.

CKf—Klare Mål

De nye ” Klare mål ” er spændende og klare og rummelige. De kan give musiklærerne en chance for at argumentere med ledelsen om deres fag. Når der f.eks. i ” De klare mål” står, at eleverne skal opleve musik er der god legitimation for at bede om penge til f. eks skolekoncerter.

De kan også fungere som et godt arbejdsredskab for musiklærerne til at efterrationalisere mht. hvad man nåede og ikke nåede; et godt grundlag for arbejdet i fagudvalgene mht. en faglig progression, sikring af kontinuitet, så man kan overtage hinandens klasser og vide, hvad de har arbejdet med, ligesom de vil være en hjælp for nye musiklærere.

” De klare mål” er ikke noget man snakker så meget om blandt musiklærerne, men de unge mennesker, der er ret nyuddannede fra seminarierne, er sat grundigt ind i dem, og det er en rigtig god ting.

Bilag 7. Skole 1B.

Interview med skoleinspektør på en stor skole med 500 elever og 52 lærere, hvor det ser ud til, at der foregår et minimum af musikalsk aktivitet..

Musikkens rolle, funktion på skolen udenfor musiktimerne. Spiller den en rolle? Er den med ved fællessamlinger af en eller anden slags?

Musikken bliver brugt. F.eks. har de på skolen noget, de kalder ”En aften i Maj”. Det er en aften med børnehaveklassen og specialklasserne fra 1.-7, hvor hver klasse bidrager med et musikalsk indslag med sang, musik og spil. Indslaget varer to timer og der kommer ca. 600 forældre. Endvidere lykkedes det i år at formå musiklærerne til at præsentere et musikalsk indslag ved dimissionen. Det har været et problem gennem længere tid, at der har manglet musiklærere. Der har kun været en linieuddannet musiklærer. Det er der stadig, for selv med 62 ansøgere til stillingerne, har der ikke været linieuddannede musiklærere i ansøgningsfeltet. Derfor har det været svært at drive musikundervisning. Da der ikke var linieuddannede blandt ansøgerne sidste år, selvom det var musiklærere de søgte, ansatte de lærere, der mente at kunne undervise i deres egne klasser i musik. En person kunne ikke fortsat trække læsset. Nu har de fra næste år fået et musik-dramahold, der nok bidrager med et indslag ved dimissionen. Tidligere har der nogle gange været en fællessang med ved dimissionen, andre gange ingen musik. Det gør dimissionen festligere, når der er musikalske indslag og letter arbejdet for inspektøren, som så ikke er nødt til at klare underholdningen med ord alene. Tidligere blev der trukket for store vekslere på dem, som kunne undervise i musik, fordi de var så få, så de var ved at søge væk fra skolen. Nu er der flere, der kan undervise i faget og det blomstrer en smule. Det var nok ikke sket uden inspektørens pres. Musiklærerne trak sig, men nu ser det ud til, at de stiller op til at trække læsset, Musik- drama kommer i gang, fordi der er lærere til at drive det i gang. Inspektøren vil godt have musik til at være mere end på minimumsniveau, da han mener, at dem der har evnerne skal have lov til at udfolde sig – have plads. Det kræver ildhu hos lærerne, så kommer inspektørens opbakning. For specialklasserne betyder det rigtig meget, at de kan optræde med noget til ”En aften i Maj”. Det giver ligeværd. De skiller sig ikke ud i dette felt, men er med i fællesskabet. Det fungerer som en social foranstaltning, så dem der mangler ressourcer i mange andre sammenhænge, har et område, hvor de kan være med på banen. Det musiske (bredt forstået) skal have plads også f.eks. i projektopgaver, for livet består af så meget andet end papir og bogstaver, og det skal afspejles i f.eks. projektopgaver. Inspektøren vil gerne understøtte de ildsjæle, som vil fremme det musiske.

Morgensang. Inspektøren har personlige negative erfaringer med morgensang fra sin egen skoletid. Lærerne skulle true eleverne til at holde mund. Altså være bussemænd. Jo mindre enheder, jo nemmere vil det fungere, men det går kun, hvis der er et meget kraftigt lærerengagement og planlægning, hvor man f.eks. lader indgå fortælling, eventyr optræden osv. Det kræver ildsjæle, der går foran. Kommer de, vil inspektøren være 100 % positiv. Hans rolle er iagttagelse af ressourcerne blandt sine lærere, vurdering af, hvad der kan komme ud af det, opbakning vha. rammer, når det er så vidt, at han tror på, at ildsjælene kan trække læsset. Ildsjælene har dog ikke så gode arbejdsbetingelser i dag, fordi der bliver styret med jernhård økonomi.

Musikfagets status i forhold til andre fag.

Musik bliver ikke brugt som kit i fagfordelingen. Inspektøren er klar over, og prioriterer, at det er kvalificerede kræfter, der underviser i faget. Ellers ville det være en umulig situation. Holdningen er, at der skal dygtige lærere på dette fag, ellers går det ikke. Ser på, om de har linieuddannelse, men da det ikke kunne skaffes, så han på, om de havde spillet i en eller anden sammenhæng og mente, de kunne varetage undervisningen i deres egne klasser.

Teams.

Retningslinierne for teamdannelser indeholder ikke noget om musik, men der hvor teamet ikke indeholder en musiklærer, prøver de at få en kvalificeret til at undervise i musiktimerne.

Forventningerne til en musiklærer. Den ideelle ansøger, som de altså ikke fik, skal være en musikalsk ildsjæl, der har engagement til at gå foran mht. at skabe kor, sammenspil, måske i samarbejde med musikskolen.

Bekymring for seminariets uddannelse af folkeskolelærere.

Inspektøren udtrykker bekymring for at seminariet uddanner lærere, der ikke er kvalificerede til et job i folkeskolen. Nogen af fagkombinationerne er så snævre, at lærerne er svære at placere i teamdannelsen. Mange vælger 2 boglige og 2 praktiske fag. Ofte er fagene så små i folkeskolen (kristendom) eller så exotiske (samfundsfag), at de kun forekommer få steder i skemaet. Så bliver de svære at bruge uden at sprede dem ud på en masse klasser, og det er ikke hensigten med teams.

Hvis man ansætter lærere til at undervise i to af deres liniefag, skal de undervise på deres folkeskoleerfaring i de andre fag og dette er ikke forsvarligt, så inspektøren udtrykker dyb bekymring mht. den nye læreruddannelse. De har ikke brug for flere engelsklærere, men musik, fysik, tysk og It.

Kurser.

Skolen havde overvejet at uddanne en lærer med liniefag i musik, fordi de ingen kunne få, men det ville koste 100.000 på to år, så det ville udgøre det totale individuelle kursusbudget. Det blev valgt fra. Kurser bliver vurderet ud fra økonomiske betragtninger. Hellere kurser, der er på 6 timer end 3 timer f.eks. så man ikke skal komme så tit, og hellere i weekender, så der ikke skal skaffes vikarer. I øjeblikket spiller økonomien en meget væsentlig rolle.

Spiller musik en kulturel, dannelsesmæssig opdragelsesmæssig rolle? Det at være dannet betyder også at være dannet på det musiske område. Musikken kan samle klassen, så de er parate til at gå i gang, men de musiske indslag er mest for at gøre det hele lidt mere festligt.

Bilag 8. Skole 1B.

Interview med musiklærer på en stor skole med 500 elever og 52 lærere, hvor det ser ud til, at der fore kommer et minimum af musikalsk aktivitet..

Musikkens rolle, funktion på skolen ud over den obligatoriske undervisning.

Der er ikke fælles morgensang, men som noget nyt skal der fra næste år være en fælles start med morgensang for de to kommende 1. klasser og specialklasserne. Det er den interviewede musiklærer, der er primus motor for dette tiltag. Hun er fra næste år den eneste uddannede musiklærer. Måske kan det, at man starter med en lille gruppe, som bliver glade for denne start, medføre et behov fra børnenes side for at fortsætte, og det kan måske give vækst og styrke til musikken opefter. Den kulturelle værdi (den danske sangskat) er vigtig og bliver så en del af disse klassers bagage. Ligesom det skaber fælles nærvær, man stopper op, oplever noget sammen og bliver måske mere undervisningsparat. Især med den øgede differentierede undervisning er det af stor betydning med dette fællesskab.

Et andet arrangement med musik er den traditionelle forårskoncert ” En aften i maj”, hvor de forskellige klasser, der har obligatorisk musik, optræder for hinanden med musikalske indslag. Det er en 25 årig gammel tradition, og der er megen positiv respons fra forældrene.

Ved dimissionsfesten for 10. klasserne forekommer også indimellem musikalske indslag. Det er 10. klasserne selv, der arrangerer. Det er langt fra altid noget med musik, men det har forekommet, at underholdningen er blevet varetaget af en obligatorisk musikklasse, der kunne byde ind med nogle musikalske indslag.

Tidligere – før alle nedskæringerne var der julefest, hvor der indgik korsang. Tidligere har der også været musikarrangementer med andre skoler, men i og med der ikke bliver givet timer til den slags, går det i stå..

Materialet er til stede - nemlig børnene, og det er en ærgrelse at se, at der er så mange børn, der egentlig gerne vil arbejde med musik og at man så ikke kan give dem noget tilbud. Når der er fester i byen med talentkonkurrencer, ser man mange børn med tilknytning til skolen, og her opstår ærgrelsen hos en garvet musiklærer over, at børnene ikke får ordentlige musiktilbud i skolen. Det at børn, der måske ikke har så mange ressourcer i andre fag, får en oplevelse af, at der er et område, hvor de kan stå frem og udfylde en plads, er meget vigtig for deres selvværd og selvtillid. Ligesom det sociale aspekt ikke må underkendes.

Musikfaget.

Det er et stort problem, at der ikke er andre uddannede musiklærere. Sidste år havde hun 14 timer i ugen, så hun måtte sige til inspektøren, at belastningen var for stor. Hun orkede ikke mere. Man har forsøgt ved ansættelsen af nye lærere, når man ikke fik en uddannet musiklærer, at ansætte nogen, der i det mindste var interesserede i musik, og ville have et par timer i deres egne klasser. Det gjorde man for et par år siden. De fik så lov at komme på Vråkursus for at få en vitaminindsprøjtning. Det hjalp også på kort sigt, men da musikkursus blev barberet væk året efter, kølnedes interessen. Evnerne kunne heller ikke bære, så de frabad sig musikundervisning.. Der skal simpelthen uddannede musiklærere til og den interviewede musiklærer mener ikke, det har været første prioritet i stillingsbeskrivelserne, men håber det bliver det næste gang skolen søger nye lærere. Det ville være godt med en faggruppe på 4 uddannede musiklærere, som kunne stå sammen, støtte hinanden på skolen, bl.a. når der skulle argumenteres for faget og for ressourcer til faget hos

ledelsen. Siden teamdannelserne er problemet med at besætte musiktimerne blevet større, idet ideen jo er, at man skal have mange timer i de klasser, man har tilknytning til via sit team. Det giver store problemer i f.eks. musik og billedkunst, hvor man har for få linieuddannede lærere.

Hos kolleger og forældre har musikfaget egentlig en høj status. Der er tit forældre, der taler om den tradition, der har været, og som nu nærmest er væk. Der er også gode forhold instrumentmæssigt i musiklokalet, men det er svært at se på, at de lærere, der underviser i lokalet ikke kan udnytte instrumenterne, og heller ikke ved, hvordan instrumenterne skal behandles. Den musikalske dannelse mangler.

Den gode musislærer.

Man skal brænde for sit fag, have et stort engagement, være nærværende, færdighederne skal være i orden både de instrumentelle, men også færdighederne i at organisere og tilrettelægge undervisningen. Teorien skal kunnes, og man skal kunne gå foran både mht. sang, bevægelse og spil. Man behøver ikke kunne spille godt på alle instrumenter, men skal evne at vise, hvordan de forskellige instrumenter skal håndteres.” Varme mennesker kan bedst skabe den rigtige stemning omkring musikundervisning”. Det er hårdt at være musislærer, fordi man skal give så meget af sig selv, men har man et overkommeligt antal timer, giver det til gengæld et kick til læreren, fordi man får en helt anden slags respons, og man kan blive helt høj, når man ser glæden, engagementet og nærværet hos børnene under en koncert, hvor alt klapper efter et kæmpe organisationsarbejde og slid.

Klare mål.

Kan måske være med til at give lidt status til faget, så det bliver tydeligt, at det ikke er noget enhver kan gå ind og klare, ligesom man kan bruge dem som argumentation for sit fag overfor kolleger og ledelse.

Bilag 9. Skole 2A.

Interview med skoleinspektøren på en lille skole med 115 elever og 10 lærere, hvor det ser ud til, at der er et blomstrende og godt musikliv.

1. Musikkens rolle, funktion på skolen udover den obligatoriske undervisning og begrundelser herfor.

Musik betragtes som værende et af de mest væsentlige fag i fagrækken, måske det vigtigste, idet det betragtes som en slags forudsætning for overhovedet at være i stand til at modtage læring. Udfra den Grundtvig-Koldske tankegang skal man ”oplive før man kan oplyse”. Musik træner evnen til at ”komme ud over kanten” at udtrykke sig og ikke bare blive i sig selv.

Der er morgensang hver dag, der synges til højtidet og der laves 1 gang om året et drama-musikalsk forløb over en uge, hvor det sædvanlige skema tilsidesættes. Alle klasser deltager. Under morgensang optræder forskellige klasser undertiden med musik som der har været arbejdet med i musiktimerne. Der lægges vægt på at eleverne får lejlighed til at optræde for mange mennesker. Skolens kor optræder endvidere ved disse og andre lejligheder.

Forårskoncerten er stor og foregår over flere aftner, idet 60-70 % af børnene går i musikskole. Den afvikles i et samarbejde mellem musikskolen og folkeskolen. Faktisk er musikskolens lærere identiske med skolens lærere.

”Det vigtigste, det er begejstringen. Det er stoltheden, glæden ved at kunne gøre det, som lyser ud af alle elever - og for den sags skyld også lærerne - der er med til at give den ånd som skal bære hele resten af skolen”

2. Musikfaget.

Der er 4 musiklærere, hvoraf 3 er linieuddannet (i spørgeskemaet står der 2 linieuddannet). Meget begrænset midler til kursusaktiviteter. Lærerne kan dog deltage i det årlige Vrå kursus hvis de ønsker det og man strækker sig langt for at tilpasse skemaet til evt. kursusdeltagelse.

3. Forventninger til en god musiklærer.

Det håndværksmæssige skal være i orden, dernæst skal musiklæreren være en som kan få eleverne til at synes det er sjovt og som virkelig kan være med til at videregive det håndværksmæssige. I læreruddannelsen bør man først og fremmest prioritere det håndværksmæssige – hvoraf klaverspil er helt uundværligt. Man skal have et overskud, som giver én frihed til at kunne have opmærksomhed på eleverne. Musikundervisning kræver en meget stor håndværksmæssig kunnen. Mere samvirke mellem skole og seminarium, små korte kurser ville være godt for efteruddannelsen af musiklærere

4. Hvor dan vurderer du skolens samlede musikalske aktiviteter i forhold til det enkelte barns faglige, personlige, sociale, kulturelle, dannelsesmæssige udvikling.

Er besvaret under pkt. 1. Der tilføjes her det kulturelle aspekt, hvor vigtigheden af en historik, kulturel dannelse nævnes.

Bilag 9. Skole 2A.

Interview med musiklæreren på en lille skole med 115 elever og 9 lærere, hvor det ser ud til, at der er et blomstrende og godt musikliv.

- **Musikkens rolle, funktion på skolen udover den obligatoriske undervisning og begrundelser herfor.**

Der er frivillig musikundervisning i musikskoleregi. Morgensang hver dag. Der veksles mellem historiske sangskatsange og mere rytmiske sange og viser. Der er optrædende med aktiviteter fra musiktimerne, f.eks et sammenspilsnummer. Det er vigtigt at børnene vænner sig til at kunne stå frem.

På skolen laves et ugeforløb med musical hver år, hvor alle klasser deltager. Musik bruges i forbindelse med højtider, lucia optog, i kirken m.v. Skolen deltager i samarbejde med andre skoler omkring større værker.

Skolens ledelse sætter musik meget højt og værdsætter lærernes arbejdsindsats, en tidligere lærer har været god til at skabe et miljø på skolen, derfor prioriteres musik højt. Der er meget musik på skolen, fordi der er meget glæde ved det.

- **Musikfaget.**

I fagtime fordelingen bliver musik besat som noget af det første, idet ikke alle og enhver kan sættes til at undervise i musik. Det vægtes, at musiklærerne ikke har for mange musiktimer og at de ikke ligger i forlængelse af hinanden, idet det er et belastende fag. Ingen teams, kun 9 lærere. Budgettet til bøger og instrumenter er ca. 2000 kr, men i kraft af musikskolens tilstedeværelse, er der alligevel en del instrument. Vrå kurset er fast. Desuden tager den interviewede musiklærer mindre kurser. Hun får som regel kursusafgiften betalt, men ikke arbejdstid for det.

- **Hvad kendetegner din opfattelse af ”den gode musiklærer”.**

Entusiasme for musikken. Min begejstring smitter af på børnene. Det er vigtigt at læreren er et forbillede. Læreren skal desuden være alsidig og kunne mange ting. I linieuddannelsen er det vigtigste at man lærer at spille på mange instrumenter. At være allround og at være rytmisk dygtigt, det er meget vigtigt. Puls og rytme. Det er vigtigt at kunne synge, at have en stemme som børnene får lyst til at efterligne.

Det er vigtigt at læreren kan lide at undervise, at han/hun vil noget.

- **Musiklærerens glæder og problemer.**

Vedkommende musiklærer underviser alle klasser. Der arbejdes med et meget alsidigt repertoire af aktiviteter, ingen specielle ”kæpheste” I den enkelte time arbejdes der ofte med forskellige aktiviteter, men dog også en gang imellem med kun en enkelt sang eller sammenspilsnummer. Hun kunne godt tænke sig linieuddannelsen, men vil ikke selv betale for den og skolen vil ikke betale.

Hun føler sig generelt godt rustet til at varetage undervisningen, men føler også, at hun mangler en vis form for basisviden/basisfærdighed

- **Hvordan vurderer du skolens samlede musikalske aktiviteter i forhold til det enkelte barns faglige, personlige, sociale, kulturelle, dannelsesmæssige udvikling .**

Oplevelsen af samhørighed er noget af det vigtigste, som musik kan bidrage med. Fællesskab. Musik giver glæde. På spørgsmålet om hvad man evt. kan få ud af at musicere alene, ved hun ikke hvad hun skal svare, men mener dog godt at man kan musicere alene.

Bilag 11. Skole 2B.

Interview med skoleinspektør på en lille skole med 110 elever og 25 lærere, hvor det ser ud til at der forekommer et minimum af musikalsk aktivitet.

Beskrivelse af skole:

Antal elever: 110 – samlet personale på ca. 25 - antal lærere 11, hvoraf kun skoleinspektøren, som er relativ nyansat på skolen, er linieuddannet i musik. Men der er 5 mandlige lærere, som alle spiller et instrument, og alle disse optræder i et ”lærerorkester”. En af disse lærere har haft musikken i en årrække, og han underviser også i den kommunale musikskole i guitar/spil.

Der er ”landsbyordning”, dvs. at såvel børnehave og skolefritidsordning er sammen med skolen. Skolen har praktikanter fra såvel lærer- som pædagogseminariet.

Følger de vejledende timetal mht. til antal af musiktimer. Klasselæreren underviser normalt i musik i 1. klasse. Der er P-fag i 6. – 7. klasse – dog ikke i musik.

Musikskolen har lidt undervisning skolen i grundskole, guitar, klaver og et lille kor.

Guitarundervisningen varetages af en af skolens lærere.

Ingen musiklokale på skolen – dog et midlertidigt lokale, som egentlig ikke må bruges. Skolen er i gang med en nyrenovering og nybygning af skolen.

Musikfaget har ingen speciel fagkonto til musik, men inspektøren har bla. fået indkøbt trommer, sanganlæg, forstærkere, mikrofoner mm.

5. Musikkens rolle, funktion på skolen udover den obligatoriske undervisning og begrundelser herfor.

Musikken spiller en stor rolle i hverdagen, fx er der morgensang for hele skolen 2 gange om ugen i aulaen, hvor der synges et par sange. På fredage vælger klasserne på skift sangene, og om mandagen inspektøren og musiklæreren. Desuden laver klasserne musikindslag i forbindelse med den årlige skolefest. Eleverne får her en sangmappe, som de har til at ligge i klassen, og som medbringes til såvel musiktimerne som til den fælles morgensang.

Forårskoncert i musikskoleregi afholdes sammen med en nærliggende Friskole – på skift hvert sted.

I forbindelse med indvielse af nyt byggeri blev der lavet et lille ad hoc kor sammen med lærerorkesteret.

Der synges naturligvis ved den årlige dimission af 7. kl. eleverne. Der synges ikke ved almindelige forældreaftener.

Hvorfor er det vigtigt med musik på skolen:

Inspektøren: ”hvor langt er båndet”....

Faget er utroligt opdragende. Mange muligheder, det gælder ikke om at blive først færdig, samarbejde, et produkt. En vigtig rolle som fag. Møder kun stor forståelse for faget blandt kolleger og blandt forældre. Men det er vigtigt, at hvis musik som fag skal have en rolle i skolen, at man så viser det ud-ad-til. Og man skal brænde for faget, kunne forklare, hvorfor det er så vigtigt. Havde jeg flere ressourcer, ville jeg givet faget flere timer. Klart.

Men fagets status på skolerne er meget afhængig af personalet.

6. Musikfaget.

Skolens fysiske muligheder, ingen instrumenter har gjort, at musiklivet på skolen har været meget stillestående. Måske har musiklæreren ikke argumenteret godt nok....

Visionerne går mest på at få et helt nyt musiklokale i forbindelse med nybygningsfase 2. Se beskrivelse af skolen, samt punkt 1.

7. Forventninger til en god musiklærer.

En lærer som har pondus, skal kunne få børnene med, som har sikkerhed over for en forældreflok, skal kunne stå frem for såvel børnene som forældrene.

Faglige ting skal være i orden: du skal minimum kunne beherske et instrument grundlæggende, kunne akkompagnere. Skal kunne synge nogenlunde rent. Men bedre at synge end slet ikke synge!

Der skal være noget personlighed over den lærer, som har musikundervisningen: vigtigt med: positivt sind, en glad musiklærer, skal føle at faget er af stor betydning.

Vigtigt at der bliver sunget i andre timer end musiktimerne – og det sker på skolen.

Vil betale for en lærer at kunne deltage på Rødding ugekursus - dvs. kørsel og ophold - men han kan ikke finde timerne til det. Det må den pågældende lærer selv finansiere, hvilket den lokale tillidsmand er imod.

Der er pt. kun 28.000 kr på kursuskontoen, hvilket er latterligt lille.

Alle lærere får tildelt 12 timer til Amtscentralkurser, som er relativt billige.

8. Hvordan vurderer du skolens samlede musikalske aktiviteter i forhold til det enkelte barns faglige, personlige, sociale, kulturelle, dannelsesmæssige udvikling.

Musikundervisningen på skolen betyder ikke noget for lokalsamfundet.

Ingen væsentlig samarbejde med den lokale kirke eller organist. Kun i forbindelse med konfirmationsforberedelse og den årlige juleafslutning i kirken.

Se afsnit 1.

Sammenfatning:

Ønske om et nyt musiklokale på skolen har først prioritet, ønske om at kunne beholde 7. klasse på skolen. Musikken bliver mere synlig.

Skoleinspektøren argumenterer fint for musikkens betydning, både i forhold musikfagets rolle og betydning, samt musikkens almene mulighed og betydning for barnet.

Musiklæreren:

Musikkens rolle, funktion på skolen udover den obligatoriske undervisning og begrundelser herfor:

Dejligt at der er kommet en ny inspektør, som er positiv over for musikfaget. Der mangler stadig meget – i forhold til et nyt lokale.

Der er ingen teams på en 1-sporet skole.

Skønt at musikskolen er på skolen – men ingen egentlig samarbejde med musikskolen.

Musikskolen har stillet et el-klaver til rådighed på skolen til keyboardelever.

Morgensang på skolen 2 gange ugentlig – det fungerer fint.

Ingen fast budget til musikfaget.

Har været på Vrå-kurset et par gange. Ellers ikke på kursus.

Hvad kendetegner din opfattelse af ” den gode musiklærer”:

Det er en musiklærer som kan spille og synge med børnene.

Inddrager selv drama meget i musiktimerne, evt. billedkunst – børnene kan lide det – og vi har jo ikke det store muligheder, da vi ingen egentlig musiklokale har.

Musiklærerens glæder og problemer:

Ja, at vi ingen musiklokale har. Børnene og forældrene er søde og rare, og kollegerne vil gerne bakke op omkring faget.

Føler selv at mangle færdigheder i at kunne undervise børnene i sanglige aktiviteter. Vil gerne kunne spille klaver også.

Hvor dan vurderer du skolens samlede musikalske aktiviteter i forhold til det enkelte barns faglige, personlige, sociale, kulturelle, dannelsesmæssige udvikling.

Jo, det er da vigtigt med musik i skolen, men det er ikke altid lige så nemt.

Sammenfatning:

Musiklæreren argumenter næsten ikke for musikfagets kulturelle, dannelsesmæssige værdi. Han synes at mangle hele den pædagogiske og musikfaglige terminologi omkring faget – herunder fx at inddrage faghæftet - hvilket jeg vil knytte direkte an til hans manglende musiklinieuddannelse.

